

Q-koorts

Vastgesteld door LOVI: februari 2020

Dit stappenplan is een aanvulling op de [LCI-richtlijn Q-koorts](#). Het stappenplan geeft een overzicht van het handelen van de GGD bij een melding van een specifiek ziektegeval, en is daarmee een hulpmiddel om de bestrijding te stroomlijnen.

Voor achtergronden, toelichting en het tot stand komen van het stappenplan wordt verwezen naar de [algemene toelichting op de VSI](#). De LCI spreekt zich niet uit over de taakverdeling tussen disciplines bij de uitvoering van de verschillende stappen. Daarvoor zijn de interne werkafspraken van de betreffende GGD leidend.

Doelen

- Transmissie van Q-koorts is voorkomen/beperkt.
- De index (en diens omgeving) heeft inzicht in de ziekte en transmissieroute.
- De zwangere index met een acute Q-koortsinfectie heeft inzicht in welke extra hygiënemaatregelen nodig zijn rondom haar bevalling.
- Bij de index of in diens omgeving is onrust beperkt.
- De gevolgen van de ziekte voor de index zijn beperkt gebleven (= secundaire preventie).
- De behandelaar is bekend met primaire en vervolgdagnostiek Q-koorts.
- Mogelijke bronnen zijn gemeld in Osiris.
- Bij een acute Q-koortsinfectie zijn de meest waarschijnlijke bronnen vastgesteld en de NVWA heeft zo mogelijk bronopsporing uitgevoerd.
- Indien er sprake is van (verdenking van) een cluster en/of een mogelijke bron met risico voor de openbare gezondheid is de NVWA ingeschakeld.

Stap 1 Melding

- Leg de gegevens van de melding of het signaal digitaal vast in het elektronisch dossier: datum, tijd en andere relevante informatie.
- Verzamel de laboratoriumgegevens die de diagnose moeten bevestigen. Sla de laboratoriumuitslag op in het elektronisch dossier ter voorkoming van interpretatievergissingen.
- Controleer in de richtlijn of de melding voldoet aan de [meldingscriteria](#). Check zonodig bij de arts-microbioloog of het inderdaad om een acute Q-koortsinfectie gaat.
- Verifieer de informatie bij de diagnostiserend behandelaar voordat contact wordt gelegd met de index. Gebruik hiervoor de Osirisvragenlijst Q-koorts. Overige aandachtspunten zijn:
  - Is de index op de hoogte van de diagnose? Welke informatie gaf de behandelaar aan index?
  - Informeer de betrokken arts over de werkwijze van de GGD.
  - Informeer over eventueel aanvullende diagnostiek.
- Indien meldingsplichtig: binnen 3 dagen in Osiris melden.
- Maak een risicoanalyse. Schat het dreigende gezondheidsprobleem in voor index en werksituatie. Stel op basis daarvan prioriteiten.

Stap 2 Interventies

2.1 Planning

- Neem contact op met de index.
- Plan zo nodig een gesprek met de index. Gebruik de [Beslisboom Huisbezoek](#) als handvat bij de beslissing om wel of niet op huisbezoek te gaan.

2.2 Bronopsporing en contactonderzoek

- Verifieer of er extra (tijdelijke) onderzoeken zijn met specifieke vragenlijsten.
- Start [bronopsporing](#). Denk in geval van contact met een bedrijf aan de vaccinatiestatus van de dieren. Overleg hierover met het NVWA.
- Indien er sprake is van (verdenking van) clustering: onderzoek onderlinge relaties en verbanden tussen de andere meldingen van acute Q-koorts. Denk aan mogelijke gemeenschappelijke blootstelling, bijvoorbeeld aan voedsel, stof uit omgeving of contact met dieren. Overleg zo nodig met LCI.
- Schakel zo nodig de NVWA in.

2.3 Signaleren en verwijzen

- Signaleer de lichamelijke, psychische en sociale aspecten als gevolg van de infectieziekte. Begeleid hierin de index of zorg voor verwijzing.
- Adviseer de behandelaar om de index zonder behandeling door te verwijzen naar een behandelend specialist conform LCI richtlijn/NHG standaard.
- Signaleer tijdig (collectieve) onrust met name bij clustering en regel voorlichting.
- Ga na of de Q-koortsinfectie werkgerelateerd is en verwijs dan de patiënt naar de bedrijfsarts.

2.4 Voorlichting

- Geef voorlichting aan de index over Q-koorts, [besmettingsweg](#), [algemene preventieve maatregelen](#) en [maatregelen ten aanzien van index en contacten](#).
- Organiseer zo nodig groepsvoorlichting.
- Geef schriftelijke informatie: zie hiervoor bijvoorbeeld de [publieksinformatie](#) LCI.
- Wijs op de [patiëntenervaringsfilm](#) Q-koorts van het RIVM.
- Verstrek indien nodig informatie en hygiëeadvies aan bedrijfsarts of werkgever met toestemming van de index.
- Attendeer de werkgever/bedrijfsarts zo nodig op de [wering van zwangere werknemers volgens de LCI-richtlijn](#).

2.5 Netwerk/advisering

Indien van toepassing:

- Adviseer index om bedrijfsarts en werkgever in lichten als de mogelijke bron aan het werk gerelateerd is.
- Schakel NVWA in en maak afspraken over terugrapportage.
- Informeer de GGD indien in desbetreffende regio een mogelijke bron ligt of indien er onrust kan ontstaan. Stem af wie contacten met de NVWA onderhoudt.
- Informeer bij te verwachten persbelangstelling en/of collectieve onrust de eigen directie, afdeling communicatie en het bevoegd gezag (burgemeester en wethouders), conform interne afspraken.

2.6 Registratie en rapportage

- Verzamel gegevens voor verslaglegging, registratie en epidemiologie. Leg alle activiteiten vast in een rapportage met datum, tijd en initialen.
- Verifieer of de definitieve uitslag/typering binnen is.
- Controleer of er tussentijds gerelateerde gevallen gemeld zijn.
- Rapporteer zo nodig terug naar de melder (betrokken arts/huisarts) volgens de intern geldende afspraken.

Stap 3 Evaluatie

- Beoordeel of de doelen behaald zijn.
- Koppel het dossier terug in het werkoverleg, afhankelijk van de interne werkafspraken.
- Maak, indien intern gebruikelijk, een rapportage voor gemeentes, inspectie, ketenpartners en LCI.